

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ 2005

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τέτοια συμπύκνωση πεθυμιάς και νοσταλγίας νιώθεις αναπνέοντας τον αγέρα τούτο του 'Ητον¹. Όλοι σχεδόν οι αρχηγοί του εγγλέζικου έθνους τους τελευταίους αιώνες πέρασαν εδώ μέσα, στους τοίχους τούτους και τις πρασινάδες, την παιδική κι εφηβική τους ηλικία, και τούτες οι κλειστές αυλές κι οι τριζοκοπούσες παμπάλαιες σκάλες και το γασεμί τούτο που ανθίζει στις δοξαρωτές πόρτες θά 'μειναν σε όλη τους τη ζωή η μεγάλη τους αγιάτρευτη νοσταλγία.

Νιώθεις πως εδώ, στη μικρή τούτη φημισμένη πολιτεία όπου αναθρέφεται η εγγλέζικη αριστοκρατία, το ελληνικό πνέμα, φωτεινό, τολμηρό κι ισορροπημένο, συνεχίζει εξόριστο στην υπερβόρεια ομίχλη το εξαίσιο έργο του.

Περνώ ένα μικρό γιοφυράκι ποταμού, φτάνω στον ανοιχτό χώρο, όπου οι μεγάλοι μαθητές με τα ουρανό και τ' άστρα κασκέτα, παίζουν γκολφ. ,ραία λιγνά κορμιά, χάρη και δύναμη, πειθαρχημένη ορμή, χαρά στο μάτι να βλέπει και στο νου να συλλογιέται πως με την άσκηση τα κορμιά τούτα γίνονται καλοί αγωγοί για να περνάει το πνέμα.

Κάποτε ένας Ανατολίτης σοφός είδε μερικούς σκοινοβάτες να πραγματοποιούν με τα κορμιά τους τις πιο επικίντυνες τόλμες· και ξέσπασε στα κλάματα. «Γιατί κλάις;» τον ρώτησαν. «Γιατί συλλογιέμαι» αποκρίθηκε ο σοφός «πως αν, όπως γυμνάζουμε έτσι τα σώματά μας, γυμνάζαμε και την ψυχή μας, τι θάματα θα μπορούσαμε να κάμουμε!»

Εδώ όμως, στο 'Ητον, ο θεατής δεν μπορεί να ξεσπάει σε κλάματα. Γιατί μήτε καταπληχτικούς σκοινοβατικούς άθλους θα δει, μήτε κι η ψυχή μένει, μέσα σε τέτοια ευλύγιστα κορμιά, ακαλλιέργητη. Υπάρχει μέτρο, ισορροπία, παράλληλη καλλιέργεια σάρκας και νου σε ανθρώπινη κλίμακα. Ελληνική αρμονία.

Τα σπορτ κι οι κλασικές σπουδές είναι στο 'Ητον οι δυο παράλληλοι αδερφωμένοι δρόμοι της αγωγής. Όχι όμως σπορτ ατομικά —ακόντιο, πήδημα, δίσκος—παρά σπορτ ομαδικά: λεμβοδρομίες, κρίκετ, τένις, φουτμπόλ.

Τα ομαδικά παιχνίδια υπηρετούν μεγάλο ηθικό σκοπό: σε συνηθίζουν να υποτάξεις την ατομικότητά σου σε μια γενική ενέργεια. Να μη νιώθεις πως είσαι άτομο ανεξάρτητο, παρά μέλος μιας ομάδας. Να υπερασπίζεσαι όχι μονάχα την ατομική σου τιμή παρά ολόκληρη την τιμή της ομάδας όπου ανήκεις: σχολή, Πανεπιστήμιο, πόλη, έθνος. Έτσι, από σκαλοπάτι σε σκαλοπάτι, το παιχνίδι μπορεί να σε ανεβάσει στις πιο αψηλές κι αφιλόκερδες κορυφές της ενέργειας.

[...]

Στα σπορτ δε γυμνάζεις το σώμα σου μονάχα- γυμνάζεις, πάνω απ' όλα, την ψυχή σου. «Στα τεραίν του Ήτον, είπε πολύ σωστά ο Ουέλιγκτον², κερδήθηκε η μάχη του Βατερλό.»

(Νίκος Καζαντζάκης, Ταξιδεύοντας -Αγγλία, Αθήνα 1962)

1. Ήτον: Φημισμένο Κολέγιο της Μεγάλης Βρετανίας.
2. Ουέλιγκτον: Άγγλος στρατηγός ο οποίος έμεινε γνωστός για τη νίκη του επί του Ναπολέοντα στη μάχη του Βατερλό.

A Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (70-90 λέξεις).

Μονάδες 25

B1 Σε μια παράγραφο 70-80 λέξεων να διατυπώσετε την άποψή σας για το περιεχόμενο του πιο κάτω αποσπάσματος: «Στα σπορτ δε γυμνάζεις το σώμα σου μονάχα- γυμνάζεις, πάνω απ' όλα, την ψυχή σου. Ήστα τεραίν του Ήτον, είπε πολύ σωστά ο Ουέλιγκτον, κερδήθηκε η μάχη του Βατερλό».

Μονάδες 10

B2 Να επισημάνετε τα δομικά στοιχεία της έβδομης παραγράφου («Τα ομαδικά παιχνίδια, κορυφές της ενέργειας»).

Μονάδες 5

B3 Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις πιο κάτω λέξεις του κειμένου:
πραγματοποιούν, ευλυγιστα, ακαλλιέργητη, αφιλόκερδες, γυμνάζεις.

Μονάδες 5

B4 αριστοκρατία, σκωανοβατικούς, ισορροπία, λεμβοδρομίες, συνηθίζουν:
Από το δεύτερο συνθετικό των πιο πάνω λέξεων να σχηματίσετε μια νέα σύνθετη λέξη.

Μονάδες 5

Γ Στα πυκνοκατοικημένα αστικά κέντρα μειώνονται σταδιακά οι χώροι ομαδικής ψυχαγωγίας και άθλησης. Στο πολιτιστικό κέντρο του δήμου σας καλείστε, ως εκπρόσωπος των μαθητών και χρήστης αυτών των χώρων, να επισημάνετε σε μια ομιλία σας 500-600 λέξεων τη σημασία του ομαδικού παιχνιδιού στην ψυχική και σωματική διαμόρφωση και στη μελλοντική κοινωνικοποίηση των εφήβων.

Μονάδες 50

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

A

Ο Νίκος Καζαντζάκης στο συγκεκριμένο απόσπασμα χρησιμοποιώντας ως παράδειγμα το φημισμένο κολέγιο Ήτον της Μ. Βρετανίας αναφέρεται στη σπουδαιότητα της ομαδικής άθλησης για το σώμα, την ψυχή και το πνεύμα των εφήβων. Πιο συγκεκριμένα η αγγλική αριστοκρατία γίνεται μέσα απ' την ομαδική άθληση κοινωνός της ελληνικής νόησης και της αρμονίας. Με την άσκηση τα κορμιά γίνονται αγωγοί του πνεύματος. Καλλιεργείται η ψυχή, και το μυαλό εθίζεται να υποτάσσει την ατομικότητα στην ομαδικότητα και στην τιμή και δόξα της ομάδας. Κάτω απ' αυτό το πρίσμα ο άνθρωπος έχει καταφέρει να κερδίσει τα σημαντικότερα στοιχεία της ζωής του.

B1

Τα ομαδικά παιχνίδια είναι μοναδική ευκαιρία για τον καθένα προκειμένου να γυμνάσει όχι μόνο το σώμα αλλά και την ψυχή του. Μέσα απ' την κοινή προσπάθεια για την επιτυχία σφυρηλατείται ο χαρακτήρας καθώς δυναμώνει η βούληση, η αυτοκυριαρχία, η επιμονή και η αγωνιστικότητα. Παράλληλα οι συναγωνιστές αξιοποιούν και εντείνουν πνευματικές λειτουργίες και ιδιότητες όπως η αντίληψη, η ετοιμότητα, η προσοχή και η φαντασία. Έτσι η ψυχή αγωνίζεται και βελτιώνεται διαρκώς και άνθρωπος αποκτά εφόδια ανεκτίμητης αξίας στον αγώνα για την κατάκτηση της επιτυχίας και της ζωής.

B2

Θεματική Περίοδος : « Τα ομαδικά παιχνίδια ... γενική ενέργεια.»

Σχόλια : «Να μη νιώθεις ... έθνος.»

Κατακλείδα : «Έτσι, από σκαλοπάτι... κορυφές της ενέργειας.»

B3

Πραγματοποιούν : εκτελούν **Ευλύγιστα :**

εύκαμπτα **Ακαλλιέργητη :** άγονη

αδιαμόρφωτη **Αφιλοκερδείς :** ανιδιοτελείς

Γυμνάζεις : ασκείς

B4

Αριστοκρατία : άριστος + κράτος => δημοκρατία

Σκοινοβατικούς : σκοινί + βαίνω => αντιβαίνω

Ισορροπία : ίσος + ροπή => αντίρροπος

Λεμβοδρομίες : λέμβος + δρόμος => μονόδρομος

Συνηθίζουν : συν + εθίζω <έθος => αήθης

Γ

Ζητείται κείμενο 500 -600 λέξεων συνεπώς το κυρίως θέμα θα συγκροτηθεί από 4-5 παραγράφους των 100 λέξεων περίπου. Τα ζητούμενα του θέματος είναι τρία, η σημασία του ομαδικού παιχνιδιού α) στην ψυχική β) στη σωματική διαμόρφωση και γ)στη μελλοντική κοινωνικοποίηση των εφήβων. Άρα στο κυρίως θέμα ο εξεταζόμενος μπορεί να γράψει μία

παράγραφο για το κάθε ζητούμενο και να προσθέσει κατά βούληση μία ακόμη για όποιο από τα τρία έχει περισσότερα γνώσεις

Το κείμενο που ζητείται είναι ομιλία και για αυτό το λόγο θα πρέπει να έχει προσφώνηση αλλά και αποφώνηση. Επιπλέον στον πρόλογο οι υποψήφιοι θα πρέπει να κάνουν αναφορά στο λόγο που γίνεται η ομιλία, να αναφερθούν δηλαδή στις δύο πρώτες γραμμές της εκφώνησης .

ΠΡΟΛΟΓΟΣ (Ενδεικτικός)

Αγαπητοί συνδημότες Κυρίες
και κύριοι

Τα τελευταία χρόνια με τους έντονους ρυθμούς αστικοποίησης που χαρακτηρίζουν την ελληνική κοινωνία και την άναρχη δόμηση των αστικών κέντρων παρατηρείται μια σταδιακή μείωση των χώρων ομαδικής ψυχαγωγίας και άθλησης. Κάτι αντίστοιχο δυστυχώς συμβαίνει και στην πόλη μας. Θα πρέπει ωστόσο γρήγορα όλοι να ευαισθητοποιηθούμε και να ενεργοποιηθούμε προς την αντίθετη κατεύθυνση καθώς η σημασία των ομαδικών παιχνιδιών για την ψυχοσωματική καλλιέργεια και την μελλοντική κοινωνικοποίηση των εφήβων είναι ανεκτίμητη.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ (Ενδεικτικές προτάσεις)

- > Ασκεείται το σώμα, γίνεται σφριγηλό και ρωμαλέο, αυξάνονται οι αντοχές, χαρίζεται ευεξία και υγεία, ειδικά σήμερα που οι συνθήκες διαβίωσης καθιλώνουν το σώμα στην ακινησία.
- > Καλλιεργούνται και αξιοποιούνται πολλές πνευματικές λειτουργίες και ιδιότητες (αντίληψη, ετοιμότητα, προσοχή, φαντασία.)
- > Κρατά τους νέους μακριά από ψυχοφθόρες συνήθειες και επικίνδυνες δραστηριότητες.
- > Σφυρηλατείται ο χαρακτήρας καθώς δυναμώνει τη βούληση, την αυτοκυριαρχία, επιμονή και αγωνιστικότητα)
- > Καλλιεργείται το αίσθημα της συλλογικής ευθύνης
- > Καλλιεργείται η ευγενής άμιλλα, η φιλοτιμία, η τιμιότητα και η δικαιοσύνη.
- > Καλλιεργείται ο αγώνας για το κοινό συμφέρον, η συνεργασία, η υπευθυνότητα, η εργατικότητα και η πίστη στην αξία του ανθρώπου.
- > Καλλιεργείται η ομαδικότητα και η συνεργασία, η πίστη σε κανόνες και την τήρησή τους, η πίστη στην ομαδική επιτυχία.
- > Εξοικείωση του ατόμου στο συλλογικό τρόπο συμπεριφοράς και εθίζεται στις δημοκρατικές διαδικασίες
- > Το κάθε μέλος εργάζεται στον τομέα του και σε βάθος και ο ένας συμπληρώνει τον άλλο.
- > Δράση πολλών μονάδων ταυτόχρονα με αποτέλεσμα να αυξάνεται η απόδοση
- > Καλύτερος προγραμματισμός και αυξημένες προοπτικές επιτυχίας.
- > Η εποχή είναι γεμάτη πληροφορίες και η πολυσχιδία των γνώσεων απαιτεί τη συνεργασία.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Είναι λοιπόν, όπως προκύπτει, αναγκαίο να κινηθούμε όλοι προς την κατεύθυνση δημιουργίας ακόμη περισσότερων χώρων άθλησης και ψυχαγωγίας γιατί έτσι θα καλλιεργήσουμε τους αυριανούς πολίτες αυτής της κοινωνίας. Μιας κοινωνίας που θα αντικατροπτρίζει την καλλιέργεια και το πνεύμα των πολιτών της και θα διασφαλίζει τον πολιτισμό και την πρόοδο.

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΚΡΟΝΟΣ
Νεοφύτου & Ιατρίδου
ΧΑΛΚΙΔΑ
Τηλ. 22210 26533 - 86070